

SÓLLER

SEMANARIO INDEPENDIENTE

• FUNDADOR Y DIRECTOR: D. Juan Marqués Arbona.

REDATOR-JEFE: D. Damián Mayol Alcover.

REDACCIÓN y ADMINISTRACIÓN: calle de San Bartolomé n.º 17.-SÓLLER (BALEARES)

D. Jorge Llinás Oliver

DE 52 AÑOS DE EDAD

FALLECIÓ EL DÍA 12 DE ESTE MES, A LAS OCHO DE LA MAÑANA,

Habiendo recibido los auxilios espirituales

(A. E. R. I. P.)

Su desconsolada esposa, D.ª Magdalena Morell, y afligidos hijos, Srtos. Catalina, Jorge, José, Magdalena, María Victoria y Juan; hermanos, D. Gabriel, D.ª Francisca y D.ª María; hermanos políticos, D. Guillermo Bernat y D. Juan Puig; hermanas políticas, D.ª Ana, Srita. Catalina María, D.ª Antonia y Srita. María Morell, y D.ª Catalina Estartús; tíos, sobrinos, sobrinas, primos, primas y demás parientes, suplican a sus amigos y conocidos oraciones por el alma del finado.

El Exmo. Sr. Nuncio de S. S. ha concedido 100 días de indulgencia; el Emo. Cardenal Primado de España 200; los Exmos. Obispos de Mallorca y Sión 50 por cada oración o comunión que ofrezcan por el alma del difunto.

Las Ferias y Fiestas de la Victoria

Con una sola frase podríamos describir las y quedaría igualmente completa nuestra información: bastaría decir de ellas que, en su conjunto, han sido en extremo brillantes.

En efecto, todos los números que constituyeron el variado programa, lo mismo los que no pueden substituirse ni alterarse, porque sin ellos perdería la fiesta su carácter, que las innovaciones que ha introducido ogaño la Comisión, y más aún uno improvisado que no había sido incluido en aquél, han revestido inusitado esplendor.

Empieza por no faltar el factor indispensable de toda fiesta popular: la animación. Trenes de largo convoy atestados de viajeros vinieron ya el viernes y sábado y continuaron el domingo, y hasta el lunes, y por las carreteras, así de Deya como del Coll, llegaron también automóviles, carruajes, motos con sidecar y bicicletas en número extraordinario. Pocas veces se habrá visto en tales días tan concurrida de forasteros nuestra ciudad.

Y sin embargo, diariamente, después de la salida del último tren el movimiento en las plazas y calles, aún en las más céntricas, quedaba reducido casi puede decirse al normal; es que volvíanse también atestados de viajeros los trenes todos los días, porque un servicio extraordinario, cómodo, rápido y puntual da ahora al público la facilidad, que antes del ferrocarril no tenía, de gozar de los espectáculos o festejos que le son más gratos y poder regresar luego cada cual a su casa para dormir.

**

La parte comercial de la fiesta de la

Victoria, que impropriamente llama todo el mundo *feria*, fué, como suele ser todos los años, y quizás menos aún en el presente que en otros, poco importante. A tiendas de juguetes en la plaza de la Estación, algunas de herramientas y aperos de labranza en la calle de Santa Bárbara, y otras de cristalería y objetos de palma y de mimbre en la plaza de Antonio Maura, quedó reducido todo, y en la parte nueva de la plaza de la Constitución, sobre el torrente, estaban las vendedoras de avellanas y otras golosinas, con lo que quedaron libres por completo las aceras que antes solían, en estas fiestas, dichas avellaneras ocupar.

Esta medida, muy acertada en verdad, creemos que no les cayó a ellas en gracia; pero todo el mundo la aplaudió, y no sólo porque impidió la aglomeración del público, que para escuchar la música solía obstruir el paseo, sino que porque dio lugar a una innovación que ha sido generalmente elogiada y probablemente ya en todas las fiestas continuará: la de colocar sillas sobre dichas aceras que, mediante el pago de un módico arbitrio, los asistentes pueden ocupar. De este modo las personas que no son socios de algún casino ni tienen acceso, por parentesco o por amistad, en las casas de los vecinos de la plaza, pueden también descansar, si les fatiga el paseo o el estar en pie, y escuchar la música los que sean aficionados, más tranquilos, sin empujones, con mayor comodidad.

**

La iluminación fué sencilla y de buen gusto, consistente en grandes lámparas eléctricas en las plazas, boca calles y puntos más anchurosos de las vías del centro de la población, y en infinidad

de bombillas de colores imitando racimos de naranjas y de limones pendientes de palos y cuerdas adornados con arrayán. En el frontis de la Casa Consistorial destacaba un colosal escudo de armas de Sóller, para el que se hizo servir de sol la esfera del reloj, y si bien era deplorable su efecto de día por el poco arte con que estaban pintados los leones, en cambio lo producía excelente de noche formadas la silueta y cabecera de éstos y el contorno y los rayos del sol con profusión de bombillas de color.

Para las músicas se levantaron dos tablados, uno en la explanada de la calle del Principe y otro en el sitio de costumbre en la plaza de la Constitución. En el primero tocó la banda *Mallorquina*, que vino el domingo por la tarde en sustitución de la del Regimiento de Palma, a la que inconvenientes surgidos a última hora le impidieron venir, y en el otro la de la «*Lira Sollerense*». Una y otra hicieron las delicias de los aficionados al divino arte, interpretando admirablemente escogidas composiciones durante las veladas del sábado la sollerense, y del domingo y lunes ambas.

Diversión permanente para la gente joven fué unos *Caballitos del Tío Vivo*, como suele llamársela, instalados en la plaza de Antonio Maura; y, en efecto, sea porque a ella se van aficionando los muchachos y... muchachas cada día más, o bien porque, por falta de otras, hubo de ser ésta la «preferida», lo cierto es que resultó un verdadero éxito, que hoy, cinco días después de las fiestas, aún continúa.

**

La parte religiosa de la solemnidad de N^a S^a de la Victoria fué en el presente como en todos los años muy luci-

da, y de un modo especial la misa mayor del domingo, cantando hermosa composición la capilla parroquial, con acompañamiento de orquesta, y siendo el celebrante el Rto. D. Rafael Sitjar, Arcipreste, asistido de los Sres. Borrás y Rollán. Después del Evangelio, el ilustrado Sacerdote D. Antonio Artigues, de Felanitx. Predicador de S. M., hizo con gran elocuencia y muy florido estilo la apología de los héroes sollerenses del glorioso 11 de Mayo de 1561, relatando con pasmosa fidelidad ese brillantísimo capítulo de nuestra Historia que sabemos aquí de memoria todos los que de aquéllos somos descendientes, y haciendo resaltar la influencia que ha ejercido en todas las épocas la religión para avivar en los corazones el entusiasmo patrio.

Asistió a este solemne acto el Ayuntamiento en corporección, presidido por el Alcalde, Sr. Canals; los niños representando el entonces Virrey de Mallorca, D. Guillermo de Rocafull, el capitán D. Juan Angelats y las *Valentes dones de Ca'n Tamany*, y un público numerosísimo.

La procesión, por la tarde, que, con motivo de otros números del programa de los festejos, hubo de salir ya muy tarde, casi de noche, careció casi en absoluto del esplendor que debiera tener y que tiempos atrás tuvo. A ella asistieron los hermosos estandartes de las cofradías parroquiales y buen número de niños vestidos a la antigua usanza representando los payeses que lucharon en el memorable día cuyo aniversario se celebra y los jurados que componían entonces el Concejo de Sóller; otros, al Virrey y al capitán Angelats, y la auténtica tranca con la que dieron muerte a

D.^A MARIA OLIVER ENSEÑAT

Vda. de D. Pedro A. Rullán Colom

Falleció ayer a las veinte y una, en esta ciudad,

A LA EDAD DE 74 AÑOS

Habiendo recibido los Santos Sacramentos y la Bendición Apostólica

(E. P. D.)

Sus desconsolados hijos D. José, D. Pedro Antonio, D.ª Francisca, D. Marcelino, D. Manuel y D.ª Antonia Rullán Oliver; hijo político, D. Miguel Casasnovas Castañer; hijas políticas, D.ª Francisca Soler Ferrer, D.ª Paula Colom Joy y D.ª Jerónima Casasnovas Pastor; nietos y nietas, hermana política, sobrinos y sobrinas, sobrinos políticos, primos y demás parientes, participan a sus amigos y conocidos tan sensible pérdida y les ruegan tengan el alma de la difunta presente en sus oraciones y asistan hoy a las 19 al rezo del Rosario en la casa mortuoria (Luna, 73) y seguidamente a la conducción del cadáver a su última morada; y al funeral que se celebrará en esta iglesia parroquial el próximo lunes a las nueve y media, por lo que recibirán especial favor.

Los Ilmos. Sres. Obispos de Mallorca y Lérida, han concedido, respectivamente, 50 días de indulgencia por cada Misa, Comunión o parte de Rosario que aplicaren en sufragio del alma de la finada.

varios moros en su casa solitaria de *Ca'n Tamany* las hermanas Francisca y Cata- lina Casasnovas, era llevada en triunfo adornada con cintas vistosas y fragantes flores. Representando a estas heroínas vestidas con valiosos trajes de época, sostenían las anchas cintas de seda que de dicha tranca pendían las bellas niñas Anita Puig Morell y Francisquita Alcover Morell, a las que precedían, también primorosamente vestidas y espada en mano, los niños José Cortés Segura y Miguel Castañer Casasnovas que, como queda dicho ya, representaban, respectivamente, al Virey Rocafull y al capitán de armas D. Juan Angelats. Asistieron también a la procesión las dos bandas de música ya mencionadas, que tocaron durante el trayecto escogidas marchas, y el clero de la parroquia, presidiendo la imagen de la Virgen de la Victoria, llevada a andas por jóvenes de la localidad, y cerraba la marcha el Ayuntamiento en corporación. Recorrió en casi una hora las calles que circundaban el núcleo central de las casas de esta ciudad y entró en el templo a las ocho.

Números del programa muy entretenidos hubieran resultado los de la tarde del domingo si a los buenos deseos de la Comisión de Festejos el público, y de un modo especial las sociedades locales, hubieran correspondido. Lo fueron las carreras de cintas en bicicleta; pero no la batalla de flores, por la causa de que sólo una carroza se presentó al concurso, no obstante de haberse empezado el adorno de muchas más; parece que todos los que se habían propuesto concursar, por fas o por nefas, desistieron, siendo los pintores-decoradores los únicos que mantuvieron firme su decisión hasta el final. La carroza de referencia consistía en una grande cesta de coger naranjas, construida de mimbres y cañas, adornada con guirnaldas de flores y con ramos de dicha fruta y de limones, y en cuyo interior iba un grupo de bellas jóvenes vestidas de payesas mallorquinas, que sostenían la batalla y correspondían con graciosa sonrisa a los aplausos que les tributaba el público al pasar.

Sabemos que muchas casas del coso,

cuyas ventanas y balcones estaban ocupados por gente joven y de buen humor, habían hecho gran provisión de flores cosa fácil en esta ciudad de los jardines donde tantas se cultivan; de modo que a haber corrido un buen número de carrozas, conforme cabía esperar, el número de referencia hubiera causado la admiración de los forasteros y sido sin duda alguna el mejor.

Los del lunes si que, revistiendo un verdadero carácter histórico y popular, dieron a la fiesta inusitada solemnidad.

Empezó por la mañana, a las diez, con la misa de campaña, número hermoso y simpático que, por no tener todavía la autorización necesaria al confeccionar el programa, no se pudo incluir. Por telegrama se recibió ésta el domingo por la tarde, y seguidamente se dieron las disposiciones convenientes, resultando muy lucido no obstante haber sido, como quien dice, una improvisación. Fue organizado por el Comité local de los Exploradores y como cosa exclusivamente suya se verificó, siendo el celebrante de la misa el mismo capellán de tropa de esta sección de Sóller, Rdo. don Miguel Rosselló.

El aspecto que presentaba la plaza de la Constitución era imponente y el acto conmovedor, sobre todo en el momento de la elevación, al ser saludada la Hostia santa rodilla en tierra por las tropas y por el público, y rendirse, banderas y bordones, a Jesús sacramentado, mientras las bandas tocaban a una con agradable desacorde la marcha real. La banda *Mallorquina* amenizó el acto interpretando magistralmente una muy apropiada composición. Asistieron las autoridades y representación de otras entidades invitadas, la sección de la Cruz Roja, con su bandera y banda, y los niños que representaban los personajes históricos de que más arriba hemos hecho ya mención.

Seguidamente tuvo lugar la Promesa a la Bandera por los Exploradores de España en esta ciudad, a los que se habían agregado representaciones de otros pueblos de la isla. Hizo las preguntas el secretario del Comité de esta localidad, D. Mateo Colom, y usaron de la palabra

para expresar su entusiasmo y abogar para el fomento de la patriótica Institución nuestro paisano y amigo D. Antonio Oliver, llegado recientemente de Puerto Rico, y el instructor de tropa de la sección de Biuïalem, Sr. Martí.

***

Por la tarde, al son de las bandas de música, se reunieron en la plaza de la Constitución las tropas que debían tomar parte en el simulacro y un público numeroso que acudió para divertirse oyendo la arenga cómica que suele dirigir a los payeses y bandoleros armados el capitán Angelats. Terminada ésta, partieron al puerto dichos combatientes, precedidos por las mencionadas bandas de música que tocaron animados paso-dobles hasta la salida de la población.

Concurrido se vió también el simulacro, pues que, además del numeroso gentío que allá fué en el tranvía, otro todavía mayor a pie y valiéndose de toda clase de vehículos al mencionado punto se trasladó. El aspecto que presentaba la concha y los montes circunvecinos con tanta animación y el mar cruzado por infinidad de embarcaciones, era pintoresco y verdaderamente encantador.

Al regresar lo fué también el que ofreció la plaza y demás calles del centro de la ciudad, atestadas de gente que esperaba la llegada de las tropas victoriosas, las que llegaron al anochecer al son de aires marciales y cruzaron los mencionados sitios entre los aplausos de la multitud.

La fiesta terminó por la noche y fué brillante número final la retreta, en la que tomaron parte los Exploradores llevando sendos farolillos de variados colores y las bandas de música, precediendo aquéllos a una vistosa carroza en la que iban los niños y niñas representando los personajes históricos, y en lo alto, destacándose de un fondo de palmas y flores, ocupaba el capitán Angelats en miñatura el puesto de honor. Alumbrada por bengalas de varios colores y flotando en el ambiente palmoteos, entusiastas vivas y armonías, recorrió dicha carroza las calles del Príncipe y del Viento y las plazas de António Maura y de la Constitución.

Plácemes mil al Ayuntamiento, a la Comisión de Festejos y a cuantos de un modo u otro han contribuido a que las populares Ferias y Fiestas de la Victoria hayan resultado en el presente año variadas y atractivas como raras veces se ve.

Crónica Local

El jueves de la penúltima semana, en la capilla del Sagrado Corazón de Jesús de nuestra iglesia parroquial, se unieron con el perpetuo lazo del matrimonio la virtuosa señorita Isabel M. Pastor Estades y el distinguido joven D. Juan Arbona Colom.

Bendijo la unión el Rvdo. Cura-Arcipreste, D. Rafael Sitjar, y fueron padrinos por parte del novio su señor padre D. Juan Arbona Arbona y su tío don Antonio Rotger Serra, y por parte de la novia D. José Estades Castafer y don Ramón Pastor.

Terminada la religiosa ceremonia los novedosos esposos e invitados al acto se dirigieron a casa de la novia, donde se les sirvió espléndido *lunch*.

Poco después, la gentil pareja salió en automóvil, en viaje de novios, hacia el interior de la isla.

Deseamos la perdurable luna de miel.

El domingo de madrugada a las 3'30 tuvo lugar una reyerta, en la plaza de la Estación, entre tres sujetos vecinos de esta ciudad, resultando uno de ellos con dos heridas contusas en la parte superior de la ceja izquierda y comisura labial izquierda, y otros golpes en distintas partes del cuerpo, habiendo sido los autores puestos bajo la acción judicial.

El motivo fué el deber el herido tres duros a uno de sus adversarios y haberlos negado.

El médico D. Mariano Rovira practicó la primera cura al herido, y, según noticias, sigue a estas horas relativamente bien.

DEL AGRE DE LA TERRA

DESPRÉS DE LA FIRA

II

A la claror de les bengales, umplint la carroça d'llum fantàstica, entre tant l'atractivola munió de llinternes belluguetja per la plaça i pel bòrn, s'anava esfussant la rosa de la festa. La retreta fou l'atració més simpàtica del programa, bellament organitzada per elements de la Creu Roja i dels Exploradors; per això'm parlarem tot començant l'escript.

Després dels plats forts, servits per un prosaisme rutinari i burroer, la retreta fou un p'tit dolç i esquisit, d'èl·liscosament alabat de tothom. La nota, gradívola i selecte, be mereix una ovació que pod ser la més plena alabanza als qui tinguérem semblant acudit.

Quant desparegué de l'escena la bella carroça, a on triunfalment s'havien passat els personatges històrics, allò encara surava dins le pensa i no sé per què recordava les príncipes fadades i els cavallers encantats de les rondalles mallorquines. Les velles fades tornaràn, l'any qui ve, a passar la carroça, engarlandada de flors i de palmes, per la nostra plaça i carrers...

**

Comercialment la Fira fou buida, i si va a dir-ho, un fracàs; se veu a la lletra que el seu objecte no es el comers, el negoci, la transacció. Fira de juguetes, i encara ben mesquina; no hi hagué res qui valgués la pena. ¡Vaja una cosa més pobre! Obra de paumes no n'hi havia; quatre graneres i senales, i prou. El ram de fusteria, tampoc comparegué; ni una cadireta, ni un balancinet. Un poc de vidri i quatre gerretes d'Aigüide. Les dones no han pogut tirar, com altres anys. Se veu qu'el mon no produeix lo necessari, si tenim en compte que les fires se forneixen principalment de lo que sobra; fins i tot els nins no s'han pogut faltar de golosies; s'han hagut de contentar amb ben poca cosa.

¡Pobres nins! Em vaig sentir un parei qui deien:

—Enguany, no hi ha churros!
—Ni panchitos!
—Ni almendras garapiñadas!
—Sort qu'han vengut els cavallitos, i hem pogut qualcar.

—Si, ja no més me falta qualcar damunt el gall!

I els cavallets se'n han duits els pocs dobles del nins... i dels grans perque també els fadrins i les fadrines i encare més, les senyorettes bien, per esport i falta d'atraccions més plauents, s'enamoraren dels cavallets de fusta.

**

Fora d'això, les festes foren ben atraents i acudi a Sóller una gentada de no dir. La Comissió de festetjos obtingué un exit, si feia excepció de la Batalla de flores que fou literalment un flasco. I entenem que no n'té la culpa la Comissió, sinó la fredor, l'indolència, la pasivitat del public; està vist que si no le hi donen tot fet ell, estarà mans

fent, esperant boca badada. Amb la col·laboració de tot hom hagués resultat una bella nota. Va esser un mal pensar qu'hi viven d'anar a la batalla, únicament amb contes de guanyar els premis oferits; la diversió ignora, per fer-se bé i regositjar la gent, bastava que se fes d'una manera sencilla i sensa pretensions; mes be qu'un certamen era una diversió. Una dotzena de carretons i carretel·les, amb jovensanes que tirassen flors, haguessen animat la festa, resultant esplèndida i ben entretinguda, la batalla de flors qu'acabà per fer-se avorridora.

Veig que se van allargant massa aqueixes impresions meues, qu'escric amb ploma volandera; però encara cal dirne qualche cosa més de les fires i festes d'enguany. La profusa il·luminació del centre de la ciutat; l'espectacle, enguany estrenat i que feia tan bon efecte encès, ja que esborrava l'impressió primera de veure dos lleons penjats, sense saber per on; les esplèndides solemnitats del temple, amb la vibrant pàtria del Rvd. Artigues; les processons llargament solemnitjades, amb la assistència del Ajuntament; l'anyorada missa de campanya, tan religiosament oïda per el públic; la jura de bandera dels simpàtics Exploradors i el verb, vibrant i calent de patriotisme, dels qui parlen en tant imponent acte; les vestides musicals; el firó, amb la llarga lletania de incongruencies, anacronismes i grosseries, fetes amb certa gracia bufonesca tan propia del caràcter sòller; tot, tot es mescla i forma un conjunt bell i armònic, a on a des i ara hi llançaren quelcom de la gesta glòria, que tan alegrement Sóller commemora, barretjat amb les sortides de botador dels mors i píxessos, i els jutj-piris, salpresos d'aterrisme, d'En Pep Serra, qu'encara que se vestesca de Capità de Bandolers, es En Pep Serra, alegre com un argent viu, i que té totes les traces d'un bufó mig-eval, no indigne de les novel·les històriques d'En Walter Scott, ni del pincell d'En Goya...

Es la fira del amor.

HIERÓN D'OR

LA FIRA DEL AMOR

I

La plaça, esplèndidament il·luminada, vibra d'rumors i de rialles i de músiques; allò es la tuma tuosa bullentor d'un cup, a on tova el most d'un vi generós. De la riada de gent que va i ve i parla i ri i brometja, uns amen la llum, altres fugen d'ella...

Quant l'escalfor umpli l'ambient i la cridalissa es fa més forta, i la música escampa voix de notes romàntiques, que recorden la lletra d'una cançó coneguda, o d'un couplet frescorós com un idil, les parelles enamorades volen la plaça, i en dolç espai se fan confidècias, refermen els amorets rompus o trenquen per a sempre els relatius.

Es la fira del amor.

II

Les fadrines i jovençanes de Sóller i de fora poble volen també tirar. La música convida a l'amor, i dins la llum s'hi venen ballar i les papillones lleugeres que freqüen les galtes enceses de les fadrines amb ses ales polsimades i tremoladisses. Les qui no n'eten volen tirar un enamorat. ¡Hi ha tanta sugestió per on se vulla! Per això s'acosten a la llum...

Fadrines vestides de blanc amb pose de ballerina; senyorettes escotades amb excés, mostrant sa gorguera blanca com un glop de llet; altres lluitant sa pompa d'sos cabells negres, amb el vestit de veïnat cendrós o la blusa marrón de tons engecos; altres, serioses, reposades, se passen amb cert desgaire ben elegant, a bracet amb s'enamorat, segures del triomf; esguardant totes, altives, l'encant de la festa, i complaudades de les cobejances qu'encrenen el cor, i les escomeses que senten a cau d'orella, baixet-baixet, atentes a no perdre mai l'escalfor contacte, i encantades amb la sugestió d'uns ulls bruns i foscs...

III

Es la fira del amor, i per això el jovent acosta sos llavis a la correntia amb comptes de beure 'n l'alco dolça, l'hipocràs maretjador...

—A on anau, garris de atletes? ¡Ja 'n feis de planta!

—Anam a la fira, a voltar la plaça, i... a veure si 'n feim un...

I esclafint de rialles se'n van, lleugeres com cabrides.

Els també se'n van a veure si 'n fan una.

I això es la vida.
Quantes parelles s'acoblaren l'any passat per la fira? Unes refermaren de bell nou ses

amoretes interrompudes; altres obriren son cor a les il·lusioes i devant l'altar de la Puríssima, solemnement, s'agermanaren aquells dos cors qu'és coneixer en mig del trui i semper de la fira...

Enguany haurà succedit de semblant manera. Quantes fadrines hauran tirat així? Voltant, voltant, hauran trobat la pàrla, l'anell al dit! Quantes flors s'hauran ubertes!

En la fira del amor les juguetes son cors que s'uneixen. Quants se'n han unit enguany?

Qui sab!

IV

Ara la plaça nostra resta com abans: la llum esplèndida ja no hi es i els rests de murta, seca ja, tampoc hi son; ja ha tornat tot a la vida ordinaria. Una a una lieven les cases, i les vellaneres, renoueres, contentes o fallones, segons la venda qu'han tenguda apleguen també... i compten el guany ha-gut.

Sols una cosa sura damunt tot, i es l'amor. La fira del amor no s'ha acabada; al revés, s'anirà enceñant més o menys: durà dies, tal volta anys, i acabarà unint-se per a sempre aquella parella o aniran refredant les relacions i finirán com els focs de bengala, tan espurnetjants i vistosos però de tan curta durada.

V

Si no heu tirat, belles fadrines; si l'amor no vos ha escomeses, que no s'anují el vostre cor, perque la fira del amor dura sempre, jamai s'acaba; mentres hi hagi cors qui estimen no s'acabarán les juguetes...

Vendrà les festes alegres de l'estiu; la gent jovent tornarà a organizar les festes de carregar a l'Horta a la Alqueria del Conte a la Plaça per la festa de San Bartomeu; tornarà la fira, i voltant voltant la plaça, en mig de llum i de músiques, pot ser el i ec d'unes ales de papillous polsimades d'or portant-los una escomesa d'amor que vos vendrà com l'anell al dit...

FLOR DE LIS

JOCS FLORALS

Atret de l'esplendor de l'Academia, la Sòb e gaia Companhia dels VII Trovadors de Tolosa, inaugurada el dia primer de Maig de 1324, Juan I d'Aragó envia l'any 1388 una embaixada an el rey Carles V, per a que ell se dignés enviar-li poetes de Narbona per fundar en terra catalana una institució germana de la que dins sos estats tan galanament floreixia.

L'any 1390 arribaren a Barcelona els trovadors tolosans qu'el rei Juan I havia demanat, el qual donà facultat a Lluís d'Avreso i Jaume Marc per fundar en la ciutat dels comtes una Academia de ciència Gaya. (20 de febrer de 1393.)

El rei Martí dota l'Academia de Barcelona amb una pensió de coranta florins d'or d'Aragó, dels drets que li pertocaven de la bailia, manant qu'és celebrassen els Jocs Florals el dia de Cincemag.

matícos polítics, ni de tendències, que's pot dir que convidaren tot Barcelona.

Donya Gertrudis fou, com es de suposar, l'encarregada de convidar els amics de la casa, i, complint lo que les seves amigues li havien demanat, els hi avençà un xic les invitacions per a que tinguessin temps de preparar-se'l vestits.

Tanta importància donaven a la festa, que fins els senyors Martinez, que ja havien parlat de tornar a les seves terres, aplaçaren dos dies el viatge per a poder-hi assistir.

Com s'havia dit, a primera hora del dissabte sortí *La Oportunidad*, i durant tot el dia fou erida desaforadament pels venedors de tot Barcelona. A més, havia sigut enviada a domicili a tots els suscriptors dels dos o tres diaris de més circulació, valent-se de les llistes que 'ls redactors d'aquells havien procurat, mitjançant bona propina. De manera que al vespre tot-hom ja coneixia, als menys, al nom del nou diari i el dels seus propietaris. En part ja havia lograt don Miquel lo que's proposava, això es, fer-se conèixer com home de grans empreses.

La alegria era immensa a can Llucià. Per més que 'l diari era d'ells i d'en Borràs, el consideraven cosa seva sola-

Folleti del SOLLER -37-

GRIPAU D'OR

del mig. Ella prou protestà, dient que aquell lloc tocava a la noia, però elles dues no s' deixaren convèncer, declinant en ella tal honor.

Començà l'el preludi de la *Walkiria*, molt contenta, donya Gertrudis seia saber a tothom que la volgués escoltar, que la seva pianola ho tocava igual.

El primer acte l'aguantaren mare i filla més o menys bé, però al ésser al segon li entrà a donya Gertrudis una migranya tan forta, que sens ella voler se li obríà la boca ab un badall seguit, i se li aclaraven els ulls ab una pesantor irresistible. El tercer acte el passaren quelcom millor mare i filla, mercès a les dormides que hi feren, les quals molt més llargues haurien estat, si no les haguessin deixonides massa sovint aquells cops tan estridents de l'orquestra, i aquells crits tan desaforats dels cantants.

Per fi s'acabà aquell suplici, i sortiren mare i filla enlluernades del luxe que hi havia al teatre i encantades de les belle-

ses d'una música que 'ls senyors Martinez no s'cansaven d'alabar. Mes quan al retirar-se a casa pogueren parlar a sols, donya Gertrudis respirà fortament, com traient-se un gran pès de sobre, i, queixant-se de la migranya, digué a sa filla que no sabia com els hi podien agradar aquella música i aquells cants, que no eren sinó un escàndol i un baladreig de bojos.

Els senyors Martinez anaren a passar uns dies a Valencia en companyia d'uns cosins seus que accidentalment s'hi trobaven, i don Miquel aproveità aquella circumstància per a treballar ab més llibertat, perque darrerament el senyor Martinez, ab els drets que li donava l'ésser soci de la casa, se ficava en tot. Hi havia dies que ni temps tenia don Miquel de dinar a casa seva. Ab tot, donya Gertrudis estava contenta, perque si bé veia al seu espòs tan enfeinat que fins temia per la seva salut, li coneixia ab el posat que les coses anaven al seu gust.

I efectivament, era així; ja tenia 'ls diners que havia de menester; i lo que més l'interessava en aquell moment, qu'era la publicació del diari, també anava conforme. Mercès a la seva activitat, quasi tots els problemes d'atal empresa

estaven resolts. La negativa del senyor Moragues l'havia molestat, però de moment també sabria passar sense ell; pabant, se troben homes de tota manera.

Donya Gertrudis, pel seu cantó, visita aquells dies totes les seves amistats, excusant-se de no haver-ho fet ab més freqüència per atendre als forasters. Convida a tothom per a la inauguració del diari, si bé quedant en que ja 'ls hi donava més detalls sobre l'plan de la festa.

Tot semblava seguir per bon camí. Emperò don Miquel, en els fons, no estava del tot content. Tenia por de que lo més intím, lo que més l'interessava, seguís una direcció contraria als seus desitjos.

XV

Com que s'apropava l'periode d'eleccions i era qüestió de preparar les coses ab temps, don Miquel no's donava punt de rspòs per a fer sortir lo més prompte possible 'l diari. Logrà poder anunciar l'aparició de *La Oportunidad* per al proper dissabte, i, tal com havien pensat, celebrar-la ab un xanpany d'honor.

Per a que la festa resultés, calia no escatimar les invitacions. Les repartiren ab tanta abundor, sense miraments de

DEL AGRE DE LA TERRA

La guerra civil que hi hagué després de la mort sens successió del rei Martí, va interrompre les festes dels Jocs Florals.

Enric d'Aragó, l'any 1412 instaurà a Barcelona el conSELL del Gai Saber.

L'any següent, Fernand d'Antequera donà de bell nou l'assignació de coranta florins d'or al Consistori.

Enric d'Aragó, amb motiu de la instauració en nostra terra dels Jocs d'amor, es crígn un llibre ben curiós, intitulat *Art de trobar*, a on se recosta amb detalls així com se feien dites festes poètiques.

L'any 1457 els dies 18 i 24 d'abril se celebren certàmens literaris en el Convent de frares meritors de Barcelona.

L'any 1458 se celebra consistori en el chor de Valldonzella, el dia 28 de maig, que caigué en diumenge.

L'any 1697, amb motiu de les festes de la Pau, els Consellers prengueren l'acord de celebrar un certamen poètic, oferint premis a composicions escrites en castellà, catalana i llatí, el qual certamen fou celebrat el dia 6 d'abril de l'any 1698, en el claustre de l'iglesia Catedral.

Francesc Fontanella, poeta català del setge XVII, en un *Vexamen*, de gran interès literari per a Catalunya, perquè en ell s'hi descriu amb abundosa baixada de detalls l'estat de la llengua i poesia catalanes i anomena els autors de més relleu que a les hores les conreaven, consigna que tots els anys se celebren certamens literaris en honor de Sant Tomàs d'Aquino, i fins i tot descriu el que se celebra a l'Hospital de dita ciutat.

El moviment literari iniciat a Catalunya, en el començament del setge passat, té tots els caràcters de pol·lent embrasida contra les causes qu'engeuren la decadència de costums i literaria de que s'en dolia Francesc Fontanella. Aqueix moviment intel·lectual, poderosament reactiu, determinà la restauració dels Jocs Florals, sortosament celebrats de bell nou a Barcelona, dia primer de maig de l'any 1859, baix de la presidència de l'eximi literat Manuel Milà i Fontanals.

Els Jocs Florals avui en dia tenen el caràcter de festa nacional, de consagració pública de la personalitat políticament lliure de Catalunya.

ELS D'ENGUANY

Suntuosos i esplèndits com pot ser mai, foren els Jocs Florals, celebrats a Barcelona el primer diumenge de maig, d'enguany. La festa patròtica en honor de les lletres catalanes, ha tingut enguany un relleu i una significació capdals. L'ànima de Catalunya, complexa, vibrant, endreçada, freatrosa d'autonomia, arribà a l'exaltació suprema, escedint-se a si mateixa, amb les persones manifestacions i esclats d'entusiasme, que bategaren en la festa poètica. La folla del amor, que no coneix manera, s'asseï el cor de Catalunya, fins en el punt de que els esperits menys ecuàstics, mancats de serenitat i oblidant que l'oportunitat es sobre tot en les causes patriòtiques, casi comprometeren la causa catalana, promogueren

greus conflictes qui hanrien pogut tenir derivacions i corolaris ben llamentables i comprometedors per la bella Catalunya.

**

El Palau de Belles Arts, fou magnificament aparellat per la festa. La gent savia, i amadora de la poesia, comparegué, de manera que abans de les tres ja no hi podian entrar una agulla, com solem dir. Hi havia moltes dames i d'micel les.

Presideix la festa de la poesia, el mariscal Joffre, català rossellonenc, l'hèroe del Marne, que fou convidat pels capdars de la poesia catalana.

Després del breu parlament del mariscal que llegí Manuel Brousse i que fou xordorosament aclamat, se donà lectura al veredicte.

Fou guanyadora de la Flor Natural la poesia «Blanca florida» d'En Joan Maria Guasch, que elegíx Regina de la festa a Madame Joffre, fent-li ofrena del gai ram de roses. L'ovació qu'el públic ret a la mariscala, fou del-lirant.

**

En la bella festa catalana, Mallorca hi feu un paper esplendid. Perfums de l'illa daura omplenaven el Palau de Belles Arts, i els nostres poetes reberen la efusiva aclamació de les altres regions catalanes.

En Joan Ramis d'Airefor guanyà el primer accésit a la Flor, amb la seva gentil poesia «Veremada».

L'únic accésit a l'«Englantina» l'obtingué la poesia «Cavaller, bon Cavaller» d'En Josep Maria Tous i Maroto, que també guanya la «Viola d'or» amb sa poesia «Lletania dels rosers», d'esquisitè i pulcritut imponderables.

Per significar la nostra fonda admiració vers nostres poetes, i perquè puguen llegir-les nostres lectors, publicam les poesies premiades.

Mossèn Llorenç Riber, mestre en Gai Saber guanyà la Copa del Consistori, amb la seua composició en prosa «Cercant el paraís perdut».

L'enhorabona a tots.

**

El nostre benvolgut amic, D. Josep Maria Tous i Maroto, fou nomenat *Mestre en Gai Saber*, car aquesta vegada fà tres qu'ha guanyat la Viola d'or.

El mariscal Joffre li hi proclama, donant-li fort a abraçada, mentres el públic ovaciona el nou Mestre.

El delicat poeta, diumenge passat, dia 9, amb motiu de la Peregrinació Franciscana a Lluch, ofrena a la Moreneta la Viola d'or guanyada, gest plàotic que fou alabat de tothom i que diu ben alt l'amor que sent En Tous i Maroto vers la Reina de Lluch. Perla joiosa del reialme mallorquí.

**

La festa dels Jocs Florals acabà amb un parlament, vibrant i patriòtic, del preclar dramaturg de Catalunya, N'Angel Guimerà.

tinat a la festa, ont ja hi havia quasi tot el personal de la redacció i bastants redactors d'altres diaris. El presenta com gran amic seu, deixant sorpresos d'aquella amistat a alguns dels allí presents, que ja l'coneixien.

Ja feia estoneta qu'estaven conversant, i ni el senyor Borrás ni la família de don Miquel havien arribat encara. Els primers en comparèixer foren els Massot, habillats com per a les grans festes. Poc després arribaren donya Gertrudis, sa filla i sa neboda, junt amb els senyors Martínez. Els periodistes s'aproparen amantents a saludar-los. Llavors foren presentats a les senyores. El director era l'empleat més antic de la casa, i entre els redactors, alguns eren també coneguts de temps.

El saló, mentre tant, anava omplint-se de gent quasi desconeguda i d'algunes poques persones amigues. Arribaren també els senyors Miret i altres intims de la casa, que s'agruparen entorn de la família Llucià.

Don Miquel no estava tranquil. No veia l'seu amic i consoci senyor Borrás, ni l'seus amics polítics que havien promès assistir-hi. I tot era sortir i entrar, amb nerviosa inquietut. No l'distreien ni les

Hauríem volgut continuar aquí les composicions que foren premiades; però no mos es possible, i molt ho sentim. Malgrat never dedicat avui doble espai del acostumat a questa secció, no nos queda més lloc i ens manca el temps ja per retirar el folletí i substituir lo per les dites produccions, que estam segurs han d'agradar molt als nostres lectors i lectores que tant de gust prenen a la part literaria i quin nombre veïm amb satisfacció augmenta cada dia més. Solament podem reproduir la titulada *La lletania dels rosers*, del nostre ben volgut amic i col laborador D. Josep M. Tous i Maroto, que obtingué el premi de la Viola d'or.

Les demés que hem pogut adquirir: *Branca florida*, de D. Joan Maria Guasch, que obtingué la Flor natural; *La Veremada*, (primer accessit a la Flor natural) de D. Joan Ramis d'Airefor; i *Cavaller bon cavaller* (únic accessit a l'Englantina) de D. Josep M. Tous i Maroto, les publicarem en pròxims números.

LA LLETANIA DELS ROSERS

L'Nit de Maig

Té la nit clarors d'argent
brufada de rou de lluna
i porta un vel esplendent
a damunt la vesta bruna.

El cel de Maig safiri
puntetjat de pedreria
sembla un dossier de satí
per un bell Mes de Maria.

Ara fan oració,
a dins els jardins, les roses,
qui, plenes d'emoció,
de prima nit s'han descloses.

Amb un bri de llum subtil
la lluna les ha engarçades
formant un collar gentil
tot de gemmes irisades.

I l'aigua, sonorament,
brollant dins eures i molsa,
com un orga, el prec fervent
de les flors rima amb veu dolça.

Còm ara, enjoiats rosers,
vostres flaires tanyades
exhalen, com encensers,
les essències més prenades?

¿Tal volta dins el cel clar,
als nostres ulls amagada,
la Verge surt a guitar
vostre florida embaumada?

La Verge de cabells d'or
i de mirada serena.
Regina dels nostre cor,
de beatat i gracie plena!

Concentrat mon esperit,
de les flors sent la pregària

que per l'espai infinit
puja a l' hora solitària.

Cada rosa de satí
per on la brisa lleneva
és un llavi purpurí
o un llavi exangüe qui prega.

Ofrenant la vermel·lo
diuen les roses cruentes:
«dels Märtirs duim la colrà,
som llurs ferides roentes

quan, en bull d'amor i fe,
llur sang l'arena enrogia;
Senyora! feu-nos mercè
de vostra mirada pia».

Amb vestidura de ll.
tremoloses de puresa,
les roses blanques, cap clí,
així preguen amb dolcesa:

«Regina dels Serafins,
Espill que ja mai s'entela,
vullau qu'els nostres destins
sien, amb flaireosa estela,

delos vostres peus liliars
senyalar cada petjada
quan p' els graons eternals
pujan blanca i coronada.»

Una espuma en cada flor,
el roser groc irradia,
irradia llambreigs d'or
sobre regia sederia,

dient: «D'aquesta color
es la túnica brodada
de los Angels del Senyor,
vostres patges, Reina aimada.»

Dins rosés d'oscur matis
l'ull profetat s'hi congrí,
l'ull pregon amb tot l'encís,
del qui l'avenir destria.

Les Heroïnes cantant
de la Sagrada Escritura
van eixes flors evocant
de Maria la figura.

Al clar de lluna esplendent
ressona la melodia
dels rosers que lentament
entonent la lletania.

Cada prec una colò,
cada color una rosa,
cada rosa un pom d'olò
formant la sagrada glosa

que s'enlaira, cel endins,
repetint les meravelles
de Maria, pels camins
que il·luminen les estrelles!

JOSEP M. TOUS I MAROTO

ment, i per lo tant hi vinculaven el triomf dels seus interessos.

Tantes i tantes foren les invitacions qu'entre tots repartiren, que a última hora resultà impossible la celebració de la festa en la mateixa redacció com havien pensat, tot i trobar-se instalada en un entressol ben espaiós. Precipitadament acordaren celebrar-la en la sala de festes del millor hotel, i això portà un amohino immens, perquè fou precis avisar a tothom, lo que's logrà mercès al telèfon i a les corredisses dels dos autos d'en Llucià.

Per fi, després de molts entrebancs, quedà tot combinat per a les onze d'aqueilla nit. Don Miquel s'arribà a casa a dir que no l'esperessin per a sopar, i encarregà en gran manera a la seva esposa que fés anar a la festa a la Maria.

Entre les persones convidades per don Miquel ab major interès, hi figurava en Moragues. Esperava poder convèncer a la fi, i no l'deixava mai de vista. L' havia considerat un factor important, i tenia la seguretat de que tot o d'horas hauria de sumar a la seva empresa. Emperò quelcom notava entre ell i la Maria que no l'deixava tranquil.

Personalment anà don Miquel a cercar a en Moragues, i ab ell entrà al saló des-

adulacions de que era objecte, ni la mūsica que feia una estoneta que discretament tocava en la rotonda del saló. I com no era home que s'entretingués en gaires vacilacions, després de donar una volta per a veure a tothom, sortí per una petita porta accessoria, determinat a anar en busca del senyor Borrás. Ja pujava al seu auto, quan vegé que a tota pressa arribaven altres dòs autos que li eren prou coneguts. En el primer hi venia en Borrás ab dos amics seus; i en el segon, en Gassol ab els senyors Mestres. Però quina fou la seva sorpresa al veure arribar, entre ells, en Peret vestit de senyor!

No acostumava don Miquel perdre la serenitat, però llavors se li ennuvolà l'enfentiment. Saludà a tothom en general, s'apropà al seu amic Borrás, i li preguntà què significava l'intromissió d'en Peret. A lo que respongué l'aludit que no'n sabia res. Ben clarament comprengué don Miquel que no hi havia manera de desfer la combinació de la senyoreta Beatriu sense donar un escàndol.

En Peret, que a descartat no'l guanya ningú, feu una gran reverència a don Miquel i seguí escales amunt. I don Miquel se mossegà l's llavis de rabia, i feu el propòsit de no perdre de vista en tota la nit a aquell barrut i a tots els que li feien el joc.

Al entrar a la sala els dos propietaris del diari's repetiren les salutacions i les lloances, i els dos amfitrions se vegeten materialment bloquejats per tota la munició de periodistes que jugaven a qui podrà acostar-s'hi més per a veure si'n treia quelcom més que 's altres.

No podia don Miquel estar aquell vespre per tot lo que volia, puix mentres parlava ab els periodistes no havia esment de lo que's tramava entre 'ls senyors Mestres i en Peret; ni podia tampoc atendre a en Moragues, que tenia especial gust en fer-se fonedic. Ab tot, en línies generals estava al tanto de lo que més l'interessava.

Comparagueren els dos diputats amics seus ab les respectives muleres i ab tres o quatre polítics més, i tot seguit estigué per a ells. Acompanyà les senyores vers ont se trobaven les altres, i llavors la festa devingué verament animada. Era arribat el moment de fer servir el *lunch*, perquè més que un xampany era un verdader *lunch* lo que s'havia encarregat. Don Miquel crengué que li tocava donar

(Seguiret.)

**SERVICIO
Esmerado-Rápido-Económico**
DE
Tránsito - Consignación - Comisión
M. Bernat Borrás
38 Avenue Victor-Hugo CETTE (Hérault)
Agencia en AIGUES-MORTES (Gard)
13 rue Emile Jamais

Norberto Ferrer

CARCAGENTE (VALENCIA)

EXPORTACION de Naranjas, Mandarinas,
Limonas y Cacahuetes.

Dirección telegráfica: FERRER-CARCAGENTE

Transportes Internacionales

Comisiones-Representaciones-Consignaciones-Tránsitos-Precios alzados para todas las destinas

Servicio especial para el transbordo y reexpedición de
NARANJAS, FRUTAS FRESCAS Y PESCADOS

BAUZA Y MASSOT

AGENTES DE ADUANAS

CASA PRINCIPAL:
CERBÈRE (Francia)
(Pyr. Orient.)

SUCURSALES:
PORT-BOU (España)
HENDAYE (Basses Pyrénées)

Casa en Cette: Quai de la République, 8.—Teléfono 3.37

TELEGRAMAS: BAUZA

Rapidez y Economía en todas las operaciones.

Maison d'Expedition

ANTOINE VICENS

FRUITS, LEGUMES ET PRIMEURS

Specialité en Raisins par wagons complets

ADRESSE TELEGRAPHIQUE: VICENS CAVAILLON.

Correspondencia española—English correspondence—Correspondencia italiana

Expéditions de toute sorte de **FRUITS & PRIMEURS**

pour la France & l'Etranger

IMPORTATION → → → **EXPORTATION**

MAISON CANALS FONDÉE EN 1872

JEAN PASTOR Successeur

PROPRIÉTAIRE

16, Rue des Halles - TARASCON - (B.-du-Rh.)

Diplôme de grand prix :: Exposition internationale, Paris, 1906.

Hors concours : Membre du Jury :: Exposition internationale Marseille 1906

Croix de mérite :: Exposition internationale, Marseille, 1906

Télégrammes: PASTOR - TARASCON - s. Rhone.

Téléphone: Entrepôts & Magasin n.º 21

• Transportes Internacionales •

LA FRUTERA

COLOM & ABADIE

CERBÈRE y PORT-BOU (Frontera Franco-Española)

TELEGRAMAS { Abalom—Cerbère
Abalom—Port-Bou

TELÉFONO

Casa especial para el transbordo de wagones de naranjas y todos otros artículos.

Agencia de Aduanas, Comisión, Consignación y Tránsito

• • • PRECIOS ALZADOS PARA TODO PAÍS • • •

GRAN HOTEL ALHAMBRA

— DE —

Juan Pensabene S. en C.

REGIO CONFORT — SITUACIÓN EXCELENTE

PALMA DE MALLORCA

MAISON D'EXPEDITIONS ET COMMISSIONS

Michel CASASNOVAS

55, Place des Capucins, 55

SUCCURSALE: Cours St. Jean, 73

Especialité en Bananes, Oranges, Mandarines, Citrons et Fruits secs de Toutes sortes

Adresse Télégraphique - Casasnovas - Capucins, 55 - BORDEAUX

TELÉPHONE 1106

Antigua casa PABLO FERRER

FUNDADA EN 1880

Expediciones de frutos, primeurs y legumbres del país.

Especialidad en espárragos, melones, tomates y todo clase de fruta de primera calidad.

ANTONIO FERRER

46, Place du Chatelet - HALLES CENTRALES - ORLEANS.

... TRANSPORTES Y NAVEGACION ...

Ramírez Hnos. y Delgado, S. A.

CONSIGNACIONES-ADUANAS-FLETAMIENTOS

Agentes de la Compagnie de Navigation Cyp. Fabre & C.º, de Marsella; de la Nippon Yusen Kaisha, de Tokio; de la Havraise Peninsulaire, del Havre, y de la Compagnie de Navigation Méditerranéenne, de Cette.

Rambla de Santa Mónica, 14.—Barcelona.

TELEGRAMAS: RAMIRHOS.—Teléfono n.º A 1933

Correspondencia en Cerbère y Port-Bou:

• • • ANTONIO COLOM • • •

Nuevo Restaurant Ferrocarril

Este edificio situado entre las estaciones de los ferrocarriles de Palma y Sóller, con fachadas á los cuatro vientos, reúne todas las comodidades del confort moderno.

Luz eléctrica, Agua a presión fría y caliente, Departamento de baños, Extensa carta, Servicio esmerado y económico.

Directores propietarios: Covas y Sampol

TRANSPORTES TERRESTRES Y MARITIMOS

LA SOLLERENSE

JOSE COLL

Casa Principal en CERBÈRE

Correspondentes CETTE: Francois Solatges — Rue Lazone Carnot, 1
BARCELONA: Sebastián Rubinosa — Plaza Palacio, 2

ADUANAS, COMISSION, CONSIGNACION, TRANSITO
Agencia especial para el transbordo y la reexpedición de frutos y primeurs

SERVICIO RÁPIDO Y ECONÓMICO

Teléfono: Cérbere, 1.09 || Telegramas: José Coll - CERBERE,
CETTE, 0.00 || Telegramas: SOLATGES-CETTE.

MAISON

Michel Ripoll et C.^a

Importation • Commission • Exportation

SPÉCIALITÉ DE BANANES

Fruits frais et secs de toutes sortes

Oranges • Citrons • Mandarines

— PRIMEURS —

Expeditions de NOIX et MARRONS

1 bis Place des CAPUCINS

BORDEAUX

Télégrammes: Ripoll-Bordeaux

Telephone números 20-40

Exportación de Pasas y Vinos Finos

BERNARDO GONZÁLEZ

SUCESOR DE

PABLÓ DELOR
MÁLAGA

CASA FUNDADA EN 1863

Se suplica á los comerciantes españoles establecidos en el extranjero, consulten á esta casa antes de comprar.

F. ROIG

PUEBLA LARGA - Valencia

Exporta buena naranja.

Carcagente - Puebla Larga - Alcira - Manuel

Telegramas: ROIG - PUEBLA LARGA

Vicente Giner | CARCAGENTE
(Valencia)

TELEGRAMAS: GINER-CARCAGENTE

EXPORTACIÓN:

Naranjas, Mandarinas y Limones

Frutos escogidos • Lo mejor del país

Envio de precios corrientes sobre demanda

La Fertilizadora - S. A.

FÁBRICA DE ABONOS QUÍMICOS

DESPACHO: Palacio, 71. — PALMA

Superfosfatos de cal, sulfato de amoníaco, hierro y cobre.

Abonos completos para toda clase de cultivos

ACIDOS: Sulfúrico y muriático de todas graduaciones

SERVICIOS GRATUITOS

Consultas sobre la aplicación de los abonos; análisis de tierras y envío de varios folletos agrícolas.

Maisons d' Aprovisionnement

COMISSION — IMPORTATION — EXPORTATION

FRUITS EXOTIQUES ET PRIMEURS DE TOUTES PROVENANCES

: G. Alcover Frères:

METZ

Adresse télégraphique: ALCOPRIM-METZ. — Téléphone 252.

EXPÉDITIONS DE FRUITS ET PRIMEURS

POUR LA FRANCE ET L'ÉTRANGER

ANTONIO PASTOR

PROPRIETAIRE

4 Place de la République, ORANGE (VAUCLUSE)

MAISON FONDÉE EN 1897

Expéditions directes de fruits et primeurs du pays

cerises, bigarreau, abricots, chasselas et gros verts de montagne.

Espécialité de tomates, aubergines, melons cantaloups, muscats et verts race d'Espagne, poivrons et piments qualité espagnole.

Adresse télégraphique: PASTOR-ORANGE

Téléphone 52

Expéditions Rapides et emballage soigné.

Comisión, Exportación e Importación

CARDELL Hermanos

Quai de Célestine's 10' - LYON

Expedición al por mayor de todas clases de frutos y legumbres del país.
Naranja, mandarina y toda clase de frutos secos.

Telegrams: Cardell - LYON.

Sucursal en LE THOR (Vaucluse)

Para la expedición de uva de mesa y vendimias por vagones completos
y demás.

Telegrams: Cardell - LE THOR.

Sucursal en ALCIRA (Valencia)

Para la expedición de naranja, mandarina y uva moscatel

Frutos superiores.

= = = ALCIRA = VILLARREAL = = =

Telegrams: Cardell - ALCIRA.

Importation - Exportation**FRUITS, LÉGUMES & PRIMEURS**

Spécialité des produits de Provence

Joseph Castañer

EXPÉDITEUR

Avenue des Lônes - CHATEAURENARD - (PROVENCE)

Télégrammes: Castañer Expéditeur Chateaurenard - Téléphone 49

MAISON BARTHÉLEMY ARBONA, PROPRIÉTAIRE
FONDÉE EN 1805**Expéditions directes de toutes sortes de primeurs**

Pour la France et l'Etranger

Cerises, Bigarreau, Pêches, Abricots, Tomates
Chasselas et Clairettes dorées du Gard**SPECIALITÉ DE TOMATES RONDES****MICHEL MORELL**

SUCCESSION

Boulevard Itam. ZARASCON - sur - Rhône

Adresse Télégraphique: ARBONA TARASCON. Téléphone n.º 11

Alerta! Alerta! Alerta!Se ofrecen en esta población aguas minerales como procedentes
de los manantiales VICHY CATALAN, sin serlo.Llamamos la atención de los consumidores para que no se dejen
sorprender y para que se fijen bien en las botellas que les ofrecen,
puesto que las de los manantiales VICHY CATALAN llevan tapones,
cápsulas, precintos y etiquetas con el nombre SOCIEDAD ANONI-
MA VICHY CATALAN, y por lo tanto dejan de proceder de dichos
manantiales las que no los lleven.**IMPORTATION - COMISSION - EXPORTATION
MAISON D'EXPÉDITION DE FRUITS
et primeurs de la Vallée du Rhône et de l'Ardèche**Spécialité en cerises reverchon, abricots, pêches, prunes, poires Willam,
chasselas, pommes à couteau et à cidre. Pommes de terre par wagons complets

Oranges, citrons et fruits secs (Importation directe)

Antoine Montaner

12 - 14 Place des Clercs 12 - 14

Sucursales: 5 Avenue Victor Hugo 5

VALENCE-SUR-RHÔNE - (DROME)

Télégrammes: Montaner Valence. - Téléphone: O. 94.

MAISON À PRIVAS

Pour l'expédition en gros de noix, châtaignes, marrons, combelles de l'Ardèche.

Télégrammes: MONTANER - PRIVA

FRUTOS FRESCOS Y SECOS

— IMPORTACIÓN DIRECTA —

• • DAVID MARCH FRÈRES • • • J. ASCHERI & C.ia • •

M. Seguí Sucesor

EXPEDIDOR

70, Boulevard Garibaldi (antiguo Museo). MARSEILLE

Teléfono n.º 37-82. • • • Telegrama: Marchurm.

BERNARDO ARBONA et ses fils

Importation - Exportation

FRUITS FRAIS, secs et primeurs

Maison principale à MARSEILLE: 28, Cours Julien

Téléph. 15-04 - Télégrammes: ABÉDE MARSEILLE

Succursale à LAS PALMAS: 28, Domingo J. Navarro

Télégrammes: ABÉDÉ LAS PALMAS

PARIS

Maison de Commission et d'Expéditions

BANANAS, FRUITS SECS, FRAIS, LÉGUMES

8 et 10, Rue Berger - Télégrammes: ARBONA-PARIS - Téléphone: Central 08-88

COMISION, IMPORTACION, EXPORTACION**EXPEDICIONES AL POR MAYOR**Naranjas, mandarinas, limones, granadas, frutos secos
y toda clase de frutos y legumbres del paísAntigua Casa **Francisco Fiol y hermanos****Bartolomé Fiol** Succesor

VIENNE (Isère) - Rue des Clercs 11

Télégrammes: FIOL - VIENNE

TELÉFONO 2-67

HOTEL "LA PAZ"

Gran Casa de Viajeros

RAMÓN VALLS

Grandes locales reformados

Comedores planta baja. Luz eléctrica en toda la casa.

Casa situada en el centro de la Capital y en una de las calles más comerciales y más próximas a las estaciones de Ferrocarriles y al Muelle, para embarque, con vistas a la nueva calle Reina Regente, abierta por la reforma cerca de la Rambla.

HOSPEDAJES A PRECIOS ECONÓMICOS

PLATERIA, 37, BARCELONA

Téléphone 4280

FRANCISCO FIOl

ALCIRA (VALENCIA)

Exportador de naranjas, mandarinas
y demás frutos del país

TELEGRAMAS Francisco Fiol-Alcira